

Peter
Meier-Hüsing

**NACISTÉ
V
TIBETU**

Záhada expedice SS pod vedením Ernsta Schäfera

Peter Meier-Hüsing

NACISTÉ V TIBETU

Záhada expedice SS pod vedením Ernsta Schäfera

Peter Meier-Hüsing: Nazis in Tibet.
Das Rätsel um die SS-Expedition Ernst Schäfer

Copyright © Original Edition

„Nazis in Tibet. Das Rätsel um die SS-Expedition Ernst Schäfer“,
2017, by Theiss Verlag an imprint of WBG (Wissenschaftliche
Buchgesellschaft), Darmstadt, Germany

Translation © Gabriela Kalinová, 2019

ISBN: 978-80-7511-456-3

ISBN: 978-80-7511-457-0 (epub)

ISBN: 978-80-7511-458-7 (pdf)

Peter Meier-Hüsing

NACISTÉ V TIBETU

ZÁHADA EXPEDICE SS

POD VEDENÍM ERNSTA SCHÄFERA

VOLVOX GLOBATOR

Předmluva

Internetový magazín *Science Daily* musel sám přiznat, že příběh, který uveřejnil v roce 2012, zní spíše jako konspirační teorie z filmu o Indiana Jonesovi. Stálo zde, že vědci z Ústavu pro planetární vědy při stuttgartské univerzitě zjistili, že jedna stará socha Buddyho byla vytesána z jediného kusu meteoritického kamene, což je doloženo analýzou použitého materiálu. Podle toho se jednalo o nanejvýše vzácnou slitinu železa a niklu, zvanou ataxit, zkrátka o fragment „meteoritu Chinga“, který dopadl asi před patnácti tisíci lety na rozhraní Sibiře a Mongolska. Soška, zvaná „Iron Man“, vážila okolo deseti kilogramů, byla 24 centimetrů vysoká a měla na hrudi nápadnou rytinu svastiky. Tento kus byl stuttgartskými vědci identifikován jako buddhistické božstvo, pocházející nejspíše z raného období bönu (pozn.: bön je nejstarší duchovní tradice Tibetu).

Tento vzácný kousek, který se měl dostat do Evropy s tibetskou expedicí Ernsta Schäfera z let 1938/39, byl údajně získán prostřednictvím jednoho soukromého sběratele. Ihned potom začaly šumět listy v novinovém lese: „Nacisté našli v Tibetu jedinečnou sošku vytesanou z meteoritu“ zněl titulěk zprávy jedné zpravodajské agentury, *Süddeutsche Zeitung* se zase s úctou zmínily o „božstvu z Vesmíru“ a jinak střízlivé noviny *Neue Zürcher Zeitung* byly přímo uneseny: „Buddha, který spadl z nebe.“ V této pěkné historce, pohybující se na hranici exotiky a tajemství úplně zanikl fakt, že si experti na buddhismus a na Tibet celého světa vjeli kvůli této zprávě brzy do vlasů a že poukazovali na různé nesrovnalosti tohoto spekulativního objevu.

Nanejvýše pochybné nebylo pouze místo a čas, kdy byla soška vyrobena, ale také její ikonografie a historické zařazení. Je především jasné, že se v žádném seznamu nasbíraných etnologických objektů, vedených přepečlivě

Schäferovou expedicí, žádná taková ani vzdáleně podobná soška nevyskytuje. Většina ještě existujících objektů ze Schäferovy sbírky dnes leží ve skladu *Muzea pěti kontinentů* (Museum Fünf Kontinente) v Mnichově (bývalém Etnografickém muzeu). Tam bylo řečeno:

„Figurky Buddy a především thangky (pozn.: posvátné kresby nebo tapiserie) nebylo možno v oněch dnech vůbec získat, protože se tenkrát posvěcené předměty, alespoň v centrálním Tibetu, vůbec neprodávaly. Soška z meteoritického kamene byla s největší pravděpodobností zhotovena ve 20. letech (20. století). Proto se v Schäferově sbírce také nacházejí pouze nehotové sošky, získané od kovářů s cílem dokumentovat postup výroby. Sošky, které se zde nalézají, nejsou naplněny posvátnými předměty a uzavřeny základní deskou, tzn. nebyly probuzeny k životu, a jsou proto magicky neúčinné a pro kultovní účely nepoužitelné.“

Soška z meteoritického kamene byla se vši pravděpodobností zhotovena ve 20. století, spíše v Evropě než v Asii, a to „pro normální trh se starožitostmi nebo pro trh s nacistickými memorábiliemi“, jak zní úsudek experta na buddhismus Bruna Richtsfelda.

Skutečný byl v celém tom příběhu pouze použitý materiál, totiž vzácná meteoritická hornina ataxit, a také pokus zahanbených stuttgartských vědců vysvětlit, že nejsou historikové umění a že chtěli vlastně doložit to, co je už jasné, tzn. že „Iron Man“ pochází z nebeského materiálu. „Při vousu nacistického Buddy!“ komentoval toto vědecké břídilství posměšně *Spiegel-online*.

Jak a proč byl „nacistický Buddha“ vyroben, zůstává i nadále nejasné. Vzrušení, které tato zdánlivě spekulativní historie nálezů vyvolala v širokých vrstvách publika, však jen dokazuje to, co již dříve konstatovaly *Neue Züricher Zeitung* – dosud přetrvávající fascinaci Schäferovým tibetským podnikem pod zástavou SS, a to ještě 80 let po začátku této expedice. Nejednalo se pouze o dráždivou kombinaci slov určenou pro hollywoodské filmy, ale také předmět nejdivočejších spekulací nebo drobných vědeckých omylů.

Někteří lidé míní, že se jednalo o okultní misi, jiní, že se jednalo o čistě vědecký podnik, a mohlo se konečně jednat i o tajné politické poslání na objednávku SS. Nic z toho není ani úplná pravda, ale není to ani nepravda,

protože tibetská expedice Ernsta Schäfera v letech 1938/1939 byla vedena zvláštní směsicí různých zájmů. Lze nalézt stopy a důkazy pro všechna tato tvrzení. O tom budeme vyprávět na následujících stránkách, a to včetně neméně zvláštního působení této pochybné expedice v poválečné době.

Toto dílo je zároveň i biografickou skicou o propastech, ke kterým může vést mocná ctižádost a oportunistus, a o principu přežití v dobách radikální diktatury. Tibetská expozice sice původně vznikla na základě přání a snů mladého zoologa Ernsta Schäfera, ale jeviště pro ni připravovala od počátku SS a její ideologickou režii vedl Heinrich Himmler. Ernst Schäfer byl v této hře spíše manipulován, než aby byl sám aktérem. Dříve než ho budeme následovat na jeho cestách, se proto vydáme na krátké historicko-ideologické pátrání po tom, jak vlastně u říšského vedoucího SS Heinricha Himmlera došlo k fascinaci Tibetem.

Kapitola první

UTKVĚLÝ ÁRIJSKÝ BLUD – Esoterická posedlost Heinricha Himmlera

Co dovedlo Heinricha Himmlera a ostatní nacionálně socialistické ideology k tomu, aby v rámci své árijsko-germánské mánie obrátili svůj pohled k Tibetu? Pátrání po obilí odolném vůči chladu nebo po odolných koňských rasách pro válečné hospodářství? Pokus navázat diplomatické vztahy s teokracií ve Lhasě v týlu britského nepřítele? Nebo naděje získat v pohoří Tibetu rasové reliktu domnělé árijské prapůvodní společnosti?

Indicie a důkazy existují pro všechny tyto hypotézy. Naši pozornost si však zaslouží zejména poslední úhel pohledu, protože zde se jako v ohnisku lupy soustřeďuje bizarní pokus říšského vedoucího SS postavit proti nenáviděné „žido-zednářské“ vědě a historii duchovních věd „árijsko-germánskou vědu“.

O pramenech rasismu, o árijském mýtu a podobných ideologických konstruktech už bylo napsáno spousta chytrých knih. Tato kapitola je nemůže a také nechce nahradit. V tomto úvodu bychom však chtěli načrtnout zvláštní souvislosti duchovní historie západních zemí, které by nám pomohly vysvětlit, proč se u rasisty a antisemity, jakým byl Heinrich Himmler, vyvinul tak pozoruhodný zájem o Tibet. Jedná se přitom o umělou konstrukci „Tibetu“, vytvořenou v západních duchovních dějinách a esoterických vědách. Tato konstrukce nakonec vyústila v ideologii politického rasismu.

Mýtus o stvoření světa ovládal v západních zemích po staletí všeobecné představy o vzniku země a živých tvorů včetně člověka. Historický vznik, evoluční proměna a možná ještě proces biologického

vývoje k vyššímu a dalšímu stupni přitom ležel mimo hranice myslitelného, a dokonce mimo jakoukoliv představu a přinejmenším zaváněl herezí. Jak je tomu teď, tomu bylo od nepaměti. Existoval jediný akt stvoření, které nedoznalo žádných změn – tak znělo církevní dogma. Později, v období objevů a začínajícího evropského kolonialismu však přibývaly zprávy o cizích, dosud neznámých národech, kmenech a říších, které způsobily, že se otázka po jednotě popř. jedinečnosti božského aktu stvoření podle Starého zákona stávala stále naléhavější. Byli „bílí“, „černí“, „žlutí“ a ostatní lidé všichni dětmi božími? Byli legitimními Adamovými potomky? Nebo mezi nimi byly nějaké rozdíly? Je možné, že zde existovaly odchylky, omyly, různé hierarchie? Brzy potom vznikla myšlenka různých lidských ras.

Fiktivní představa „Árijce“ jako nositele kultury

Potřeba klasifikace druhu *homo sapiens* vzrostla během evropského osvícení, protože jsme i v říši zvířat měli jasně co do činění s nižšími a vyššími tvory. Carl von Linné uveřejnil v roce 1735 své klíčové dílo o biologické klasifikaci. Byl tam zahrnut také člověk, lidstvo však ještě nebylo rozděleno do různých ras. Pokračovat v takovéto zoologické systematizaci i mezi lidmi se brzy ukázalo jako logické a potřebné. Göttingenský antropolog Johann Friedrich Blumenbach promluvil v roce 1775 s odvoláním na Linného jako první o „pěti velkých rasách“ a ovlivnil tak odpovídající terminologii na dlouhou dobu. Sám se však brzy chytil do pasti svého hodnocení, jako při zdůraznění estetických vlastností bílé rasy:

„Tuto variantu jsem pojmenoval po Kavkazském pohoří, protože v jeho sousedství žije nejkrásnější lidská rasa..., a pokud je možné určit kolébku lidstva, pak mluví všechny fyziologické důvody pro předpoklad, že mohla stát zde... Gruzínci mají bílou kůži, ale tato barva může snadno degradovat v tmavou.“¹

Téměř současně s ním vydal svou *Antropologii* nejméně stejně vlivný Immanuel Kant, který rasu definoval pomocí „složení krve“ a zformuloval přitom myšlenky, které měly brzy potom vyústit v politický rasismus. „Tolik je možno usoudit s velkou pravděpodobností: míšení různých kmenů, které postupně smazává jejich charakteristické rysy, není navzdory filantropismu

lidské rase prospěšné. “2 Jedním z mála myslitelů doby osvícenství, kteří se postavili proti této koncepci, byl Alexander von Humboldt. Vzněl argumenty proti „neradostném předpokladu existence vyšších a nižších lidských ras“, patřil však k menšině. Podobné myšlenky jako u Blumenbacha a Kanta byly mezitím souběžně zformulovány v Anglii a Francii.

Tato převládající rasová teorie měla brzy vést k hodnotící klasifikaci lidských skupin na základě jejich vnějších znaků. Mezi vnější znaky přitom nepatřily pouze znaky tělesné, jako například barva kůže, ale patřilo k nim také zeměpisné rozšíření nebo původ. Rozhodující přitom je, že všechny tyto klasifikační systémy zároveň vytvořily jistou hierarchii a v jejím rámci byly pronášeny verdikty o vyšších a méněcenných rasách.

K tomuto rozvíjejícímu se antropologickému rasismu se brzy přidružila také koncepce „árijství“, která však pocházela z jiného pramene duchovní historie. Od doby, kdy indický subkontinent připadl britskému impériu, se západní intelektuálové začali zvýšenou měrou zabývat duchovními dějinami Indie. Netrvalo dlouho a filologové shledali frapantní podobnost staroindického sanskrtu a evropských idiomů. Závěry, které se nabízely, zněly revolučně: pokud se zdá, že nové a staré evropské jazyky je možno odvodit ze stejných pramenů, jako je sanskrt, museli bychom také vycházet z toho, že takto mluvící národy jsou příbuzné. Nebyli by pak Germáni, Keltové a Anglosasové potomky starozákonních pokolení, ale příbuznými národů, které na jižních svazích Himálaje položily základy k rozvinuté kultuře Indie a k hinduistickému a buddhistickému náboženství?

Tento scénář otrásl starými jistotami západních zemí. Nikdo neformuloval tuto novou myšlenku tak naléhavě jako německý filosof a filolog Friedrich Schlegel: „Všechno, absolutně všechno, pochází z Indie..., proto nám nepřipadá příliš ohromující myšlenka, že největší národy vzešly ze jednoho kmene; že jsou koloniemi jednoho národa, a byly by pak nikoliv bezprostředně, ale zprostředkovaně indickými koloniemi.“³ Kdo byl tento mysteriózní lid z daleké Indie? Jeden anglický učenec začal brzy poté mluvit o „Indoevropanech“, německý učenec o „Indogermánech“. Samotný Schlegel však razil pojem „Árijců“. Ten brzy prosadil, a tím odstartoval svou kariéru.

Také ostatní myslitelé a spisovatelé byli uchváćeni myšlenkou, že základy náboženství a vědy neleží mezi Egyptem a Jeruzalémem, ale spíše v indickém

starověku. Voltaire napsal: „Jsem přesvědčen, že všechno pochází od břehů Gangy: astronomie, astrologie, stěhování duší atd.“ Johann Gottfried Herder k tomu dodal: „Pevný středobod největšího světadílu, prastará pohoří Asie, dala vznik prvním sídlištím lidského pokolení.“ Nálezy zkamenělých mořských tvorů ve vysokých výškách způsobily, že znovu ožily spekulace o velké potopě a objevila se otázka: neměli bychom hledat počátky lidstva spíše ve velehorách? Immanuel Kant se přitom odvážil jít ještě dál, tvrzením, že počátky lidstva je třeba hledat v Tibetu jako nejvýše položené zemi světa, „pravlasti umění a věd.“ „Tato nejvýše položená země byla pravděpodobně také obydlena dříve než kterákoliv jiná a může být dokonce sídlem veškeré kultury a věd.“ Meyers Conversations Lexikon z roku 1853 dokonce tvrdí: „Z Tibetu a sousedních zemí, z vlastní velehorské Asie, by mělo dle domnění četných badatelů z oboru historie pocházet lidské pokolení“.

V diskuzích následujících desetiletí se předpokládaná pravlast řečených Árijců stěhovala dle vědeckého stanoviska nebo politického oportunismu ze severní Indie, širokých stepních oblastí jižního Ruska až úplně nahoru do Skandinávie nebo do severoněmecké nížiny. Shodně rozšířený konsenzus zněl: bílé národy mají společnou pravlast a prajazyk a jsou příslušníky rasy, která je zároveň nositelem nadřazené, „árijské“ kultury. Odtud již nebylo daleko k nárokům „panské rasy“.

Esoterické vědy jako inspirace nacistů

Pro nepřehlednou situaci v duchovních vědách před rokem 1933 je však nakonec relevantní ještě třetí pramen. Jde o esoterickou dimenzi, a sice především o teosofii, jistý druh esoterického rasismu, který vznikl koncem 19. století. Tehdy je árijský mýtus natrvalo spojen s Tibetem. Teosofie je jistě nejvlivnějším západním esoterickým učením uplynulých 150 let, které pak ovlivnilo různé další školy a tradice. Jeho směrodatnou osobností a zakladatelkou byla Helena Petrovna Blavatská (1831 – 1891). Měla německo-ruské kořeny a její rodné jméno znělo Hahn von Rottenstein. Blavatská, dcera carského důstojníka, zažila různé formy psychicky mimořádných stavů, které ji samotnou přivedly k přesvědčení, že je nadaným médiem a že dokáže praktikovat astrální cestování a levitaci. Podle oficiálního životopisu měla Helena Blavatská žít několik let v jižním Tibetu v blízkosti kláštera Taší Lumpo, kde byla několika „mistry“ zasvěcena do nejdůležitějších „tajných učení“, aby je pak mohla šířit a přednášet na Západě.

Blavatská, neboli HPB, jak je často nazývána, žila prokazatelně v severní Indii a možná také nějaký čas v Ladákh, ale nikdy nevstoupila ani na krok do Tibetu. Stejně neurčité, jako jsou její popisy této země, jsou i mlhavé a nepřilíš tibetsky působící postavy jejích „mistrů“ Koota-Homih (nebo také Kuta Humno) a Morya, kterým vděčila za své vědění. Její čtyřsvazkové stěžejní dílo *Tajné učení* (Geheimlehre) vyšlo v roce 1888. Jednalo se o komentář k tajemné knize „Dzyan“, kterou Blavatská údajně spatřila v jednom klášteře v Himálaji a která byla sepsána v jinak neznámém jazyce „senzar“. Nikdo kromě HPB však tuto knihu neviděl a ani neslyšel o jazyce,

ve kterém údajně byla sepsána. Se skutečným Tibetem nebo tibetským buddhismem to však mělo pramálo společného.

Blavatská přes to všechno dovedla virtuózně namíchat směs různých spisů z oblasti náboženství a filosofie a zkompilovat na jejich základě svůj vlastní esoterický světonázor, popsany s bohatou slovní zásobou. Toto tajné učení totiž nemělo vysvětlit nic menšího než původ a stavbu světa a jednotlivých ras. Tyto pojmy, které HPB nazvala „homogenezí“ a „antropogenezí“, měly silně ovlivnit celé generace esoteriků. Pro teosofy to bylo učení stojící mimo církvev a přírodní vědy. Její „antropogeneze“ popisuje vývoj lidstva, který proběhl stupňovitě, na sedmi úrovních, a jejichž časoprostor představoval mnoho milionů let. Lidstvo přitom prodělalo pád z čistě astrální úrovně na úroveň materiální, po které pak opět následuje nová forma zduchovnění.

Těchto sedm stupňů vývoje lidstva (epoch) nazývají teosofové „kořenovými rasami“. Každá epocha je tvořena sedmi „dílčími rasami“. Každá kořenová rasa (epocha) je od následující epochy oddělena mohutnou katastrofou. Všechny cykly kořenových ras jsou charakterizovány vzestupem a následující degenerací příslušné rasy.

Po první kořenové rase, která byla nehmotná a nesmrtelná, následovala druhá rasa, která žila na dávno zaniklém kontinentu Hyperborea v oblasti dnešního Severního pólu. Po ní přišly bytosti třetí kořenové rasy na rovněž dávno zaniklém kontinentě Lemuria. Lemurové objevili sexuální akt plazení, a proto zažili „pád člověka“. Těch několik přeživších se usídlilo na ostrově Šambala (Shambhala)⁴ v oblasti dnešní pouště Gobi a později na kontinentě zvaném Atlantida. Obrovští Atlantové však následkem několika pozemských (přírodních) katastrof degenerovali (o tom vypráví pověst o potopě a Platónova zpráva o Atlantidě) a byli vystřídáni pátou kořenovou rasou.

Tato rasa – Árijci – sídlila v Šambale, poté v severní Indii. V současné době vládne pátá „podrasa“, což jsou indičtí popř. evropští Árijci (je dost kuriózní, že Blavatská k této páté rase počítá i Židy). Brzy bude vystřídána dalším rasovým vývojovým stupněm, který se podle Blavatské již začíná vyvíjet v Severní Americe. Všechny ostatní rasy, Asiaté, Afričané, Eskymáci atd., jsou pozůstatky lemurské a atlantské epochy a jsou tudíž určeny k vyhynutí.

Před námi jsou ještě dvě kořenové rasy, přičemž můžeme očekávat znovuzrození Mesiáše popř. Buddha Maitréji. Tento esoterický evoluční model

znamená pro ty, kteří věří v teosofii, neodvratné kosmické dění, výraz božské vůle a nesmí být směřován například s lidskými politickými zásahy. Přesto je nepochybné, že tento model esoterického rasismu dodal ideologickou municí antisemitským, národně-okultním a árijsko-rasistickým kruhům – a ty jí chtivě využíly.

Jak barvitou je postava Heleny Blavatské, tak pozoruhodná je také historie jejích epigonů a Teosofické společnosti (Theosophical Society), včetně jejích různých frakcí. V kontextu, který nás zajímá, by mělo toto intenzivní osvětlení teosofických evolučních idejí postačit, abychom opět navázali na červenou niť vedoucí k nacionálnímu (*völkisch*) a esoterickému rasismu v Německu 30. let 20. století.

V posledních desetiletích 19. století byl v Evropě obecně rozšířen názor, že sice máme co do činění s několika vyššími či méněcennými lidskými rasami, ale korunou tvorstva je právě bílá kavkazská rasa. K tomuto antropologickému rasismu vyšly různé publikace a pamflety sepsané přírodovědci či filozofy, a to stejnou měrou ve Francii, v Anglii i v Německu. Dalším logickým krokem se stalo odvození politické koncepce na základě biologicky dané nerovnosti lidí, ať se již jednalo o zákaz „míšení krve“, aby se zabránilo rasové degeneraci, až po nejradikálnější formu rasismu v nacistickém státě: fyzické zničení „méněcenných rasových elementů“.

Jedním z důležitých našeptávačů ideologických hesel byl francouzský šlechtic Arthur de Gobineau (1816–1882), který vydal svou *Esej o nerovnosti lidských plemen* v době, kdy paní Blavatská ještě měla studovat u svých tajemných mistrů. Jeho varování před míšením ras nebo krve přímo ovlivnila rasové učení národních socialistů.

Gobineauovi byl ovšem explicitní antisemitismus ještě úplně cizí. Ten pak doplnil rodilý Angličan, který však psal v německém jazyce, Houston Stewart Chamberlain, kterého Gobineau velice inspiroval. Jeho dílo *Základy devatenáctého století* (Grundlagen des neunzehnten Jahrhunderts) z roku 1899 se stalo především v Německu klasickým dílem radikálního antisemitského rasismu. Pozdější zeť Richarda Wagnera tedy přímo připravil ideologickou cestu nacistickému nacionálnímu (*völkisch*) rasismu. Než v roce 1927 zemřel, poznal ještě osobně vůdce NSDAP Adolfa Hitlera, kterého velice obdivoval. Ať již byly myšlenky Gobineaua a Chamberlaina a jejich epigonů jakkoliv radikální, o esoterických vědách, nemluvě o tažení

do Asie a Tibetu, se zde nedalo najít nic. To obstarali počátkem 20. století až vídeňští ariosofové a jejich přívrženci. Mezi Vídní a Berlínem mezitím z živné půdy rasismu vyrůstaly různé nacionální, germanofilní a antisemitské skupiny a kroužky. Mnohé z nich se pohybovaly od absurdity až k bizarnosti a často se jednalo o malé skupinky s krátkou životností. Jejich ideologický přechod k naturalistům, vegetariánům a stoupcům reformního života byl plynulý, jednalo se zde však pouze o různé fazety silnějších projevů hledání smyslu života v době radikálních politických a sociálních převratů. V těchto proudech měli velký vliv a význam propagátoři ariosofie Jörg Lanz von Liebenfels a Guido von List. Jejich rasistické myšlenkové konstrukce byly zřetelně inspirovány Blavatskou a teosofií a jejich systém byl také označován jako „germanizovaná teosofie“ (Goodrick-Clarke).⁵

Oba muži byli blouznivými spiritualisty, von List byl svobodným zednářem, von Liebenfels cisterciákem, a oba si sami přiřkli šlechtický titul. O 25 let starší von List ve stále větší míře objevoval germánství, které si představoval jako imaginární, zapomenutou a potlačenou dobu slávy árijské rasy. Věřil, že znovuzrozením pohanské germánské víry („Wotanova církev“), runové magie a mytologie je možno zastavit úpadek Germánů. Von List za tímto účelem založil „Řád vysokých Armanů“, malý kroužek zasvěcených árijských Germánů. Von List nebyl s mladším von Liebenfelsem pouze spřátelen, ale přirozeně ho také ovlivňoval.

Také on založil esoterický řád, určený pro árijskou elitu – „Ordo Novo Templi“ (ONT) neboli „Řád nových templářů“, který byl samozřejmě otevřen pouze mužům. I když se někteří nacističtí ideologové později těmto lidovým blouznivcům spíše posmívali, tyto ariosofové nicméně vytvořili pro mnohé souřadnicový systém a připravili cestu pro vznik okultní základny nacistické ideologie a kvazicírkevního mužského řádu SS. Je pozoruhodné, že tyto bizarní světy víry přesto našly sluchu ve vídeňské společnosti a že se mezi přívrženci ariosofů nacházeli i někteří příslušníci honorace – například vídeňský starosta Karl Lueger. To dokazuje, odkud převážně vál vítr oné doby.

Oba ariosofové se snažili především o oživení, o renesanci imaginárního germánského zlatého věku, který byl ušlechtilý, úzce spjatý s půdou, feudální a bojovný. Ariosofie tedy musela nutně být protináboženská, antifeministická, antidemokratická a především antisemitská. Tato blouznivá